

Charakterystyka zasobu

Zasób Archiwum w Ełku składa się z 436 zespołów akt i liczy ponad 117 tysięcy jednostek archiwalnych, co stanowi ponad 850 mb, są to aktowe materiały archiwalne oraz materiały kartograficzne i dokumentacja techniczna.

Cechą charakterystyczną zasobu jest jego różnorodność: od dokumentacji niemieckojęzycznej (1718-1944) poprzez rosyjskojęzyczną (okres zaborów) po akta polskojęzyczne (okres międzywojenny i po 1945 r.).

Najstarsze dokumenty w naszym archiwum stanowi dobrze zachowany zbiór edyktów i patentów (czyli rozporządzeń władz pruskich odczytywanych przez pastorów na niedzielnych nabożeństwach) z lat 1721-1810, przechowywany w zespole Urzędu Parafialnego w Świętajnie z lat 1718-1887.

Z akt niemieckich na uwagę zasługują akta Superintendentury w Ełku z lat 1844-1936. Akta własnościowe z powiatów Prus Wschodnich to akta hipoteczne (księgi katastralne do 1944 r.) pruskich sądów obwodowych w Ełku, Olecku, Białej Piskiej, Orzyszu, Piszcu, a także z terenu powiatu Gołdap.

Do szczególnie ciekawych, a jednocześnie najcenniejszych materiałów, należą akta notariuszy biebrzańskich (tj. notariuszy mających kancelarie w Szczuczynie i Grajewie) z lat 1807-1914, akta Sądu Grodzkiego w Szczuczynie z lat 1767-1938, akta Zarządu Powiatowego Szczuczynskiego z lat 1867-1917. Ten ostatni zespół akt jako dobrze zachowany może stanowić podstawę badań stosunków społecznych i politycznych w okresie rozbiorów.

Interesujący zespół dokumentów stanowią akta Sądu Okręgowego w Ełku z lat 1945-1950, na które składają się akta prezydialne, obrazujące organizację polskiego sądownictwa na Ziemiach Odzyskanych oraz akta spraw, w tym akta karne, dotyczące przestępstw tzw. szczególnie niebezpiecznych w okresie budowy państwowości polskiej (np. odstępstwo od narodowości polskiej, szaber).

Zbiory kartograficzne w naszym zasobie są również bogato reprezentowane: stanowią je mapy i plany katastralne dla powiatów Ełk, Gołdap, Olecko (do 1944 r.), plany sytuacyjne wsi powiatu Grajewo, sporządzane dla potrzeb komasacji gruntów w okresie międzywojennym.

Archiwum przechowuje również akta administracji państwowej i samorządowej, wymiaru sprawiedliwości, notarialne i metrykalne, akta miast i gmin, instytucji finansowych, organizacji i zrzeżeń oraz ostatnio przyjęte akta zakładów przemysłowych.